TAE 2024 ja JTS 2024-2027

Pääluokka 30 maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Maa- ja metsätalousvaliokunta

17.10.2023

Maatalousneuvos Esa Hiiva

Pääluokan yleisesittely ja muutokset

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan määrärahat ovat n. 2,65 mrd. euroa, laskua on vuoteen 2023 nähden nettomääräisesti 16,2 milj. euroa. Määrärahatasot politiikkalohkoittain ovat:

(1000 euroa)		TA2023	TAE2024	%-osuus	Muutos €	Muutos %
30.01.	Hallinto ja tutkimus	140 530	144 673	5 %	4 143	3 %
30.10.	Maaseudun kehittäminen	444 722	484 771	18 %	40 049	9 %
30.20.	Maa- ja elintarviketalous	1 794 465	1 770 741	67 %	- 23 724	-1 %
30.40.	Luonnonvaratalous	228 637	188 440	7 %	- 40 197	-18 %
30.64.	Metsähallitus	8 610	7 344	0 %	- 1 266	0 %
30.70.	Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen	48 184	53 017	2 %	4 833	10 %
	Yhteensä	**2 665 148**	**2 648 986**	**100 %**	**- 16 162**	**-1 %**
12.30.	**Tulot yhteensä**	**944 684**	**912 247**		**- 32 437**	**-3 %**
	josta tulot EU:lta	*880 840*	*882 365*	*97 %*	*1 525*	*0 %*

Kehyskauden määrärahat

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan määrärahat ovat kehyskaudella n. 2,6 mrd. euroa ja ne jakautuvat politiikkalohkoittain seuraavasti:

(1000 euroa)		TAE2024	2025 Kehys	2026 Kehys	2027 Kehys	2025-2027 keskiarvo
30.01.	Hallinto ja tutkimus	144 673	140 795	134 295	125 095	133 395
30.10.	Maaseudun kehittäminen	484 771	463 185	399 706	461 337	441 409
30.20.	Maa- ja elintarviketalous	1 770 741	1 763 863	1 763 739	1 763 639	1 763 747
30.40.	Luonnonvaratalous	188 440	180 279	174 661	174 910	176 617
30.64.	Metsähallitus	7 344	7 370	7 370	7 370	7 370
30.70.	Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen	53 017	53 144	48 144	48 144	49 811
	Yhteensä	2 648 986	2 608 636	2 527 915	2 580 495	2 572 349
		-	-	-	-	-
12.30.	**Tulot yhteensä**	912 247	918 459	920 119	920 279	919 619
	josta tulot EU:lta	882 365	885 165	887 165	887 165	886 498

Talousarvion ja kehyskauden linjaukset

Pääluokan määrärahat kehyskaudella keskimäärin 2,6 mrd. euroa

- Pääosa eli n. 90 % maaseudun kehittämisen sekä maa- ja elintarviketalouden määrärahoista liittyy vuoden 2023 alusta käyttöön otettuun Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 toimeenpanoon.
- Kehyspäätöksessä EU:n ja kansalliset määrärahat on kohdennettu CAP-suunnitelman rahoitussuunnitelman ja maksatusten arvioitua etenemistä vastaavasti ottaen huomioon Orpon hallitusohjelman säästöt.

Merkittävimmät menolisäykset

- REPowerEU-rahoitusta 3,0 milj. puhtaan energian ja materiaalivirtojen T&K-hankkeeseen vuosille 2024—2026.
- Valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroaitojen rakentamiseen 1,0 milj. euroa vuosille 2024—2027 ja kunnossapitoon 0,3 milj. euroa vuosittain.
- Elintarvikemarkkinatoimiin 4,0 milj. euroa vuodelle 2024. Nuoren viljelijän aloitustuen vuotuisen yrittäjätulovaatimuksen kevennykseen ja elintarvikemarkkinatoimiin yhteensä 3,5 milj. euroa vuodesta 2025 lukien.
- Saaristomeriohjelman toteuttamiseen sekä biokaasu-, lannankäsittely-, ravinnekierrätys- ja hiilensidontainvestointien vauhdittamiseen 0,6 milj. euroa vuodessa.
- Vapaaehtoisen suojelun METSO-, HELMI- ja NOUSU-ohjelmia jatketaan ja kehitetään 6,0 milj. eurolla vuodessa.
- Ruokaviraston toiminnan vahvistamiseen 5,0 milj. euroa vuodelle 2024 sekä keskimäärin 3,3 milj. euroa vuosille 2025—2027.

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)

- Hallitusohjelman mukaisesti Maatilatalouden kehittämisrahastosta (Makera) myönnettävät avustukset siirretään valtiontalouden kehysjärjestelmän piiriin.

Liite B: Maa- ja metsätalous sekä hallinto				Vaikutus valtioon, milj. euroa						
Kohde	**Momentti/momentit**	**Toimenpiteet, mitä tullaan tekemään (lyhyesti)**	**Ajoitus (HE antaminen, voimaantulo jne)**	**2022/ 2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Pitkän aikavälin vaikutus**
Valtionhallinnon sekä muiden julkisen sektorin toimijoiden toiminnan tehostaminen	30.01.28 Toimintamenosäästö JAKAMATON	Hallinnonalojen tuottavuusohjelmien valmistelu ja toimeenpano. Tuottavuusohjelmat sisältäisivät rakenteellisia toimia, tulojen lisäämistä, digitalisaation hyödyntämistä, toimitilojen käytön tehostamista sekä tehtävien priorisointia.	2025			3,1	9,3	18,1	18,1	18,1
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	Säästöt kohdentuvat kansallisesti rahoitettuihin biokaasu-, lannankäsittely-, ravinnekierrätys- ja hiilensidontainvestointitukiin.	2023	10,0	(6,0)	(4,0)				
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.10.44 Maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen	Kevään 2022 maatalouden huoltovarmuuspakettiin sisältyvän sika- ja siipikarjatalouden sekä puutarhatalouden EU:n kriisituen kansallisen täydennyksen määräraha.	2023	1,0	(1,0)					
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.10.50 Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen	Koko maan kattavaa neuvontaa harjoittavien yritysten ja muiden yhteisöjen valtionavustukset.	2024		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Alueellinen ja paikallinen maaseudun kehittäminen	30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa (2014- 2020) toteuttaviin kokonaan kansallisesti rahoitettuihin maaseutuyritysten energiainvestointeihin. Lisäksi kansallista rahoitusosuutta vähennetään vuosina 2025-2027 yhteensä 137,5 milj. euroa. Toimenpidekohtaisesta kohdennuksesta päätetään myöhemmin.	2023	10,0	0,0	28,1	54,8	54,6	54,6	54,6
Kosteikkoviljelyn tukeminen	30.20.42 Turvepeltojen ilmastotoimet	Kosteikkoviljelyn määräraha	2023	30,0						
Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	Alennetaan rahoituksen tasoa.	2024		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen	30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen	Erikseen päätettävät KEMERA/METKA -toimenpiteet.	2024		12,7	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	Tasoleikkaus ao. vuoden kehysmäärärahasta	2025			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Tuki joutoalueiden metsitykseen	30.40.47 Tuki joutoalueiden metsitykseen	Luovutaan joutoalueiden metsitykseen myönnettävästä tuesta (hoitopalkkiot jatkuvat aiemmin tehdyissä metsityksissä vuoteen 2033).	2024		4,3	4,9	5,2	5,4	5,4	5,4
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen	Alennetaan valtionavustusten ja kehittämisrahoituksen tasoa. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) varoista osittain rahoitettavien meripolitiikaan ja ympäristökunnostuksiin liittyvien toimenpiteiden valtion rahoitusosuus.	2026				1,0	1,0	1,0	1,0
Yhteensä Maa- ja metsätalous				51,0	20,0	53,0	81,0	81,0	81,0	81,0
Yhteensä Hallinto				0,0	0,0	3,1	9,3	18,1	18,1	18,1
Yhteensä				51,0	20,0	56,1	90,3	99,1	99,1	99,1

Vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa peruutetaan/vähennetään seuraavat määrärahat:
- maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (30.10.40 (LTAII2022 ja TA2023), 10 m€)
- maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen (30.10.44 (LTAII2022, 1 m€)
- maaseutuyritysten uusiutuvan energian investointituen rahoitus (30.10.64 (LTAII2022), 10 m€)
- kosteikkoviljelyn määräraha (30.20.42 (TA2023), 30 m€)